

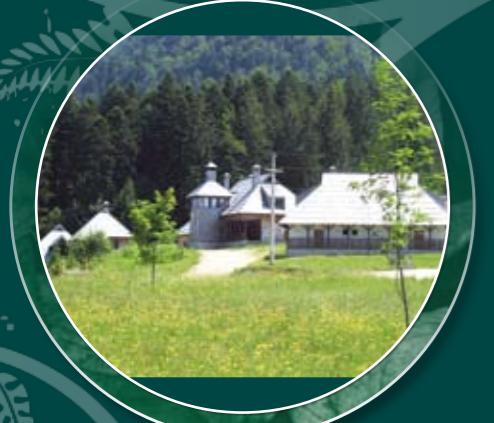
EDUKATIVNI CENTAR Račanska Šljivovica

Staru lugarnicu u Račanskoj Šljivovici JP »Nacionalni park Tara» je znalački iskoristio i pretvorilo u objekat primeren ovom vremenu. Tako na petom kilometru puta Kaluderske bare-Mitrovac, postoji novi edukativno-informativni centar od 200m² sa tehnički potpuno opremljenom višenamenskom prostorijom i četiri apartmana sa ukupno 14 ležaja. Ovaj objekat prethodno koristi učesnicima Kampa mladih rendžera i predstavniciima medijskih kuća, a zatim i drugima koji nastoje da upotpune svoja saznanja o Nacionalnom parku Tara.

PLANINARSKA KUĆA - Predov krst

Planinarska kuća na Predovom krstu spoljnim izgledom prati tradicionalno graditeljstvo, dok joj je unutrašnji komfor prilikom kategorizacije zavredeo 4 zvezdice. Objekat ima 24 osnovna i 6 pomoćnih ležaja, opremljenu kuhinju uz salu za ručavanje i odmor, kao i adekvatan sanitarni čvor.

Bajina Bašta, - htl. "Drina" *** - tel. 031 / 862-451
Kaluđer. Bare, - htl. "Omorika" *** - tel. 031 / 593-901
htl. "Beli Bor" *** - tel. 031 / 593-598

CENTAR ZA POSETOIĆE Mitrovac

Centar za posetioce Nacionalnog parka Tara, otvoren na Mitrovcu 2006. godine, predstavlja prvi objekat te vrste u Srbiji. Na prostoru od 220m² uskladeni su receptivni pult, izložbe postavke i prezentaciona sala od 40 mesta sa galerijskim površinama. Osim za ekskurzije, izleti, i druge goste, Centar je upriličen i za likovne izložbe, književne večeri i druge tematske skupove. Uz neposredne informacije, prospkete, mape i video prezentacije, u Centru za posetioče se mogu privabiti suveniri i konsultativi nadzornici Nacionalnog parka.

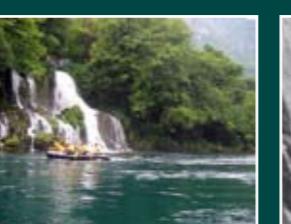

LOVAČKA KUĆA - Predov krst

Lovački dom u sobama i tri apartmana raspolaže sa 29 kreveta uz pomoćne ležaje, dok u resoranu ima 60 mesta. Prostranu terasu sa 200 mesta ukrašavaju rukom pravljene izrezbarene drvene klupe i stolovi, kao i ozidani roštilji i ložišta.

Mitrovac, - CDL "Beograd" - tel. 031 / 859-720
Pređov krst, - Motel "Lovac" - tel. 031 / 859-722
- "Lovačka kuća" - tel. 031 / 861-290
- "Planinar. dom" *** - tel. 031 / 864-568
Perućac, - htl. "Jezero" ** - tel. 031 / 859-081
Private: - STC B.Bašta - tel. 031 / 865-370
- T A "Taratars" - tel. 031 / 861-501

Planinari na Tari

U Nacionalnom parku Tara markirano je 18 planinarskih staza, koje su predstavljene na posebnoj turističko-planinarskoj mapi područja. Tim stazama sa ukupnom dužinom preko 120 km, planinarskom maršacijom je pridružen novi, veoma interesantan i raznovrstan pravac na relaciji: Manastir Rača-Ladevac-Suva pećina-skit Sv. Đorđa-stena "Krstača"-utvrđenje Gradina-vidikovac Crnješkovo-Manastirski stanovi na Kaluderskim barama. Za prolazak ovom stazom "Malom duhovnom transverzalom", kao i drugim pravcima prikazanim na mapi, JP "Nacionalni park Tara" može obezbediti vodiče. U svakom slučaju preporučuje se korišćenje mape planinarskih staza, koja se nalazi na svim recepcijama, kontrolnim i informativnim punktovima u Parku.

Planinski biciklizam

Za cikloturiste u Nacionalnom parku Tara je urađen poseban projekat pod nazivom "TAROCIKL", kojim je na specijalnom CD-u prikazano sve ono što je planinskim biciklistima neophodno za prijatan boravak. Projektom "Tarocikl" definisano je 27 biciklističkih staza, sa polaskom od Kaluderskih bara, Mitrovca ili Pređovog krsta. Do obeležavanja i postavljanja oznaka na 420 km dugim stazama i raskrsnicama u Nacionalnom parku, bicikli se mogu služiti pomenutim CD-om i posebnom mapom, koji se nalaze na svim informativnim punktovima. Na mapi biciklističkih staza Nacionalnog parka Tara prikazane su relacije, fizička i tehnička težina staza, kao i potrebeni nivo fizičke spreme za njihovo savladavanje.

Ribolovne vode

Najatraktivnije ribolovne vode Tare su jezera "Špači" i "Beli Rzav" u Zaovinama sa površinom od 370 ha, kao i jezero Perućac u dužini od 24 km ili do same državne granice. Mogućnost ribolova pastrmke, soma, plotice, klena, skobalja na nadmorskoj visini od 900 metara je posebna privilegija posetilaca ove planine. Dozvolu se privabila u svim objektima JP "Nacionalni park Tara" namenjenim turistima i kod ovlašćenih saradnika. Ne preporučuju se izleti i ribolov u kanjonu Drine, bez prethodne najave i konsultacije sa dežurnim ribočuvarem. Iznenadne promene vremena i uvek nepredvidivi sipari sa obližnjih litica, mogu predstavljati ozbiljnu opasnost za usamljene pecaroše.

Lovište "Tara"

Lov u Nacionalnom parku Tara je uvek organizovan i uskladen sa planskim dokumentima. Trenutno se odobrava lov na srneču divljač i divokozu, dok je mogućnost lova na vukove i divlje svinje u razmatranju. Medvedi se nalaze u lovostaju ali se mogu osmatrati i fotografisati na hraništima. U šumama Nacionalnog parka Tara kreće se oko 40 medveda, 300 divokozu, 320 srna i 40 divljih svinja. Brojno stanje vukova i ostalih lovnih i nelovnih vrsta u Parku, varira tokom godina i perioda u godini. Dozvolu za lov i translakaciju divljači na druga područja, odobrava Služba za zaštitu i unapređenje lova i ribolova JP "Nacionalni park Tara".

Stampa: Graničar

Za poslovne partnera, kolege, naučne saradnike i druge posetioce, JP «Nacionalni park Tara» je namenilo „Šumarsku kuću» na Mitrovcu. Na spratu ovog objekta od 220m², opremljene su 2 trokrevetne i 4 dvokrevetne sobe, kao i 1 apartman sa 4-6 ležaja. Komfor smještaj u „Šumarskoj kući” sa osloncem na restoranu ponudu motela „Lovac”, doprinosi utisku da ste u poseti pravim prijateljima. Prepoznatljivi motel „Lovac” na Mitrovcu ima 12 ležaja u 6 dvokrevetnih soba. Prostrana terasa ovog objekta je omiljeno mesto za predah svih posetilaca na Mitrovcu.

Na masivu Tara, planine u srednjem Podrinju zapadne Srbije, Nacionalni park je proglašen tek 1981. godine. I danas traju nedoumice zašto se na takvu odluku skupštine Srbije moralo čekati tri decenije, jer su prve inicijative potekle davne 1950. godine. Da na Tari postoje prirodne vrednosti značajne za celu planetu, znalo se još iz radova slavnog botaničara dr Josifa Pančića i otkrića omorike 1875. godine.

Nacionalnim parkom površine 19200 ha, pokriven je najveći deo Tara sa Kaluderskim barama, Ravnom Tarom, Crnim vrhom i Zvjezdom sa delom kanjona Drine. Područje se prostire jugozapadno od Bajine Baštine, gde se nalazi sedište državnog Javnog preduzeća koje se stara o njemu. Nacionalni park Tara je istraživanje koje traje i od koga se tek očekuju najznačajniji rezultati.

Pretpostavlja se da su trijasti krečnaci na severnim stranama Tara u tercijeru bili obala prostranog jezera zaostalog iza Panonskog mora. U smenama ledeni i međudeleđen doba voda je ublažavala surovi klimat i omogućila pribrežju za najotpornije praistorijske vrste. Tako je na Tari do danas opstala Pančićeva omorika ili Pančićev skakavac i neki drugi spomenici prirode, živi fosili sa genetskim porukama iz davnog prošlosti.

Nacionalni park Tara sa krečnjačke površi, vrhovi i uživanja idealni su planinarenje, sa prosečnom nadmorskom visinom od 1000 - 1200 metara. Najviši vrh, Kozji rid u Crnom vrhu doseže 1591 metar, a najniža kota pada na 291 metar nadmorske visine ili maksimum věštackog jezera u Perućcu. Kisurenje rečica Solotuše, Rače, Dervente i Rzava presecaju relief oplemenjen vrelima i vodotokom peraćake reke, zvana "Reka duga godinu dana". Vrelo u Perućcu je najjača kraško vrelo u Nacionalnom parku Tara, čija se voda uliva u Drinu posle tačno 365 metara.

Klima na Tari je izrazito planinska, leta su sveža, a zime hladne sa dosta snega. Kiše, koja najčešće pada u maju, takođe ima u znatnoj meri. Iako grmljavina nije česta pojava, uputno je znati da gromovi najčešće pogadjaju jele, zatim smrče i borove, dok su bukve manje na udaru. Najsuvljiji meseci su jul i avgust, jesen je sunčana i toplije godišnje doba nego proleće.

www.nptara.rs

• Srbija •

Nacionalni park

office@nptara.rs

T

A

R

Zaštita područja

I zona:

Površina: 2.959,25 ha

Ograničena poseta bez aktivnosti

- Strogi rezervati prirode,
- Spomenici prirode,
- Prirodne vrednosti i vidikovci
- Nepokretna kulturna dobra

II zona:

Površina: 7.721,82 ha

Određene aktivnosti pod nadzorom Parka

- Zaštitne šume oko prve zone i park šume
- Ogledna i naučno-istraživačka polja
- Lovno-naučni i lovno-uzgojni rezervati

III zona:

Površina: 8.493,86 ha

Privredne aktivnosti - Turizam

- Državne šume van 1 i 2 stepena zaštite
- Poljoprivredne površine 1300 ha
- Turistički centri i vikend naselja

Za bezbednost i pravilan boravak posetilaca u Nacionalnom parku Tara zadužena je Nadzorna služba.

Izvod iz Pravilnika o unutrašnjem redu namenjen posetiocima je besplatan. Interesantno je da saznote:

Uslove kretanja i boravka posetilaca, pravila kretanja i parkiranja vozila

Način i uslove korišćenja flore i faune, sporednih šumskih proizvoda, rekreativnih i javnih površina

Način i uslove za postavljanje informativnih, reklamnih i drugih oznaka

Obavljanje turističkih i drugih delatnosti

Pravila održavanja čistoće u Nacionalnom parku

Izvod iz Pravilnika i Uputstvo za zaštitu šuma od požara postoje, na svim recepcijama i kontrolno-informativnim punktovima u N.P. Tara.

Kaluđerske bare su visoravan na jugoistoku Tare i najpoznatiji turistički centar nacionalnog parka, sa hotelima „Omorika“ i „Beli bor“. Stoletnu turističku tradiciju u ovom predelu između Bajine Bašte i Užica, opredelile su cvetne livade i borove šume na nadmorskoj visini od 1.000 m. Kaluđerske bare imaju i neobičnu crkvicu „Sabora srpskih svetitelja“, sa oltarom na spratu, sagrađenu na mestu nekadašnjih „manastirske konaka“. U blizini je Crnješkovo, atraktivni vidikovac sa pogledom na Račansku Šljivovicu i istoimeni strogi rezervat, prirodno stanište medveda. Nešto niže od tarskog platoa, u Rači i Sotoluši se nalaze arheološki lokaliteti „Gradina“ i „Solotnik“, sa ostacima ranovizantijske crkve i srpskog srednjovekovnog grada.

Ravna Tara je takođe deo planine Tara u užem smislu i predstavlja centralni predeo Nacionalnog parka. Uz rezervate Račanska Šljivovica, Gorušice i Crveni potok, na Ravnoj Taru se nalazi i poznati centar dečjeg turizma na Mitrovcu. Povoljni klimatski uslovi na nadmorskoj visini od 1080 metara i veliki broj sunčanih dana, pružaju izvanredne uslove za aktivan odmor, rekreaciju i oporavak. Na Mitrovcu se od turističkog centra do prašume u rezervatu „Crveni potok“ stiže za nekoliko minuta šetnje, obeleženom stazom kroz četinarsku šumu. Na udaljenosti od 5 km je „Banjska stena“, najlepši vidikovac na celom području i obližnja jezera u Zaovinama. U vizitorskom centru JP „Nacionalni park Tara“, na Mitrovcu, mogu se nabaviti publikacije o Parku, pogledati izložene zbirke i prezentacije.

Crni vrh pokriva jugozapadne predele Nacionalnog parka i deo „suve“ granice Srbije i susedne Republike Srpske u Bosni i Hercegovini. Veza ovog područja visokih vrhova sa Ravnom Tarom su Čemerista, a sa Zvijezdom sedlo na Predovom krstu. Pored najvišeg vrha Kozji rid sa 1591 m, u Crnom vrhu se ističu još i Pivnice sa 1575 m, Mrka kosa sa 1545 m i Lisičata glavica sa 1510 m nadmorske visine. U mešovitim sastojinama jele, smrče, bora, bukve, Pančićeve omorike, jasike, breze i jarebice su rezervati „Crvene stene“, „Bilo“ i „Ljuti breg“ sa 24 vrste žubunova i 33 vrste zeljastih biljaka. Mreža šumskih puteva i nekoliko izvora pogoduje planinskim biciklistima. Sa vidikovca na Vitmirovcu pogled se pruža na najveće sastojine Pančićevih omorika.

Zvijezda planina, na severozapadu masiva Tare, predstavlja krunu Nacionalnog parka i specifičnu prirodnu sredinu u Srbiji i Evropi. U istoimenom rezervatu i rezervatima „Brusnica“ i „Karaula štula“, nalaze se pribrežišta i jedna od poslednjih staništa tercijarnih biljnih vrsta, retkih i vrednih životinja i ptica. Do Biljeških stijena na liticama kanjona Drine, dolazi se zbog vidikovca sa pogledom na Bosnu, jezero Perućac i hidrocentrale. Zvijezda je u vezi sa Crnim vrhom preko Predovog krsta, novog planinsko-turističkog punkta. Kanjon reke Dervente sa rezervatom prirode, čini razdel između ovog predela impresivnog vidikovaca i Ravne Tare, spuštajući planinu do jezera Perućac. U kanjonu Drine plove turistički brodići, ribarski čamci i sportski kajaci, sve do granice.

Nacionalni park Tara je prostrana učionica, podesna za učenje u i o prirodi, i savladavanje nekih veština koje mogu biti korisne nekad u životu. Dečje odmaralište na Mitrovcu pohode generacije učenika koji dolaze iz raznih gradova, radi oporavka i rekreativne nastave. Stariji ljubitelji boravka u prirodi organizuju izviđačke tabore u blizini Kaluđerskih bara i letnje kampove poput Eko-kampa „Džanići“ na jezeru u Perućcu. Novi kvalitet je postignut programom pod nazivom „Kamp mladih rendžera“. Letnji i zimski „Kamp mladih rendžera“ se realizuje na području celog zaštićenog područja, za decu uzrasta od 7 do 14 godina. Kroz ovaj program upoznaje se prirodno i kulturno nasleđe Tare, aktivnosti i način rada nadzorne službe, sa različitim temama iz oblasti zaštite prirode.

Među uredenim šetnim stazama Nacionalnog parka Tara sa ukupnom dužinom od oko 15 km, posebno se izdvajaju dve međusobno spojene klisurom reke Rače u jedinstvenu celinu. Šetna staza „Jarevac“ polazi sa Kaluđerskih bara i dužinom od 3.300 m vodi do Jarevca u Račanskoj Šljivovici, pri samom ulasku u klisuru Rače. Obnovljena brana sa drvenim mostom i jezercem u Jarevcu, predstavlja omaž pionirima tarskog turizma koji su je ovde sagradili još 1938. godine. Uredena staza koja polazi od manastira Rača, vodi 2 km uzvodno uz korito istoimene rečice, do izlaska iz njene klisure i rezervata „Račanska Šljivovica“. U blizini je termalno vrelo Lađevac poznato po lekovitoj vodi, kao i ostaci skriptorije iz XVII veka.

Beograd - Bajina Bašta: 172 km,
Užice - Bajina Bašta: 38 km
Bajina Bašta - Manastir Rača: 7 km
Bajina Bašta - Kaluđerske bare: 16 km
Kaluđerske bare - Račanska Šljivovica: 5 km,
Račanska Šljivovica - Mitrovac: 13 km

Mitrovac - Jezero Perućac: 10 km
Mitrovac - Perućac: 13 km
Perućac - Bajina Bašta: 12 km
Bajina Bašta - Kremna: 24 km
Bajina Bašta - Mokra Gora: 36 km
Bajina Bašta - Zlatibor: 54 km

Dobro Došli

Prema planini Tari vodi nekoliko dobrih puteva koji povezuju zlatiborski okrug, sa susednim višegradskim područjem u Bosni. Bilo da se putuje od Užica preko Kremana, ili direktno, od Bajine Bašte i Perućca, stiže se do glavnih turističkih centara. Ipak, osim Kaluđerskih bara i Mitrovca u Nacionalnom parku Tara su i neke predeone celine, koje se mogu upoznati samo uz pomoć ljudi domaćina. Ceo masiv sa Crnim vrhom i Zvijezdom uključujući kanjon Drine, skriva značajne prirodne retkosti, arheološke lokalitete, vredno kulturno i etnološko nasleđe. U svakom slučaju, za uspešan obilazak Nacionalnog parka Tara neophodan je vodič ili barem, detaljnije informisanje u Centrima za posetioce u Bajinoj Bašti i na Mitrovcu.

